

Dankort +
Partnere i Dankort Øremærket

Den Danske Naturfond
Hillerødgade 30 A
2200 København N

Mail: mc@naturfonden.dk
Telefon.: 24817405
www.naturfonden.dk

Juli 2025

Guide til håndtering af henvendelser vedr. dyrevelfærd

Denne guide er udarbejdet til Dankort og partnere i *Dankort Øremærket* til håndtering af kritiske henvendelser vedrørende dyrevelfærd og indhegning af dyr.

Guiden indeholder:

1. Fakta om Naturfonden og dyr
2. Anbefalinger til håndtering af henvendelser på SoMe
3. FAQ om dyr på Naturfondens arealer

1. Fakta om Naturfonden og dyr

- Naturfonden har græssende dyr (heste, kvæg, geder) i nogle af naturområderne for at hjælpe vilde dyr og planter. Dyrene holder græs, buske og træer nede og giver plads til, at vilde planter kan blomstre flere steder.
- Naturfonden ejer ikke selv dyr, men laver aftaler med private dyreholdere.
- Dyreholdere skal overholde Dyreværnsloven og skal gøre endnu mere for dyrene, end loven tilsiger (læs mere i FAQ).
- Naturfonden har aldrig haft sager om dyremishandling eller vanrøgt af græssende dyr.
- Naturfonden har både naturområder med og uden græssende dyr. De græssende dyr er robuste racer, som er egnet til at leve i naturområder (læs mere i FAQ).
- Naturfonden hegner dyrene inde for at:
 - sikre naboer mod uønskede besøg af de græssende dyr
 - sikre, at vejene holdes fri for heste og kvæg
 - sikre naturens trivsel og udvikling på Naturfondens naturområder.

- Alle kan besøge naturområder med græssende dyr via klaplåger og færister.
- Vilde dyr kan frit bevæge sig over eller under den type hegn, som Naturfonden bruger.
- Naturfonden har ikke noget samarbejde med Molslaboratoriet og har intet at gøre med deres drift af natur og dyr (læs mere i FAQ).
- Følg altid Naturfondens råd om at færdes i områder med græssende dyr (læs mere i FAQ eller skilte ved det enkelte område).

2. Anbefalinger til håndtering af henvendelser på SoMe

- A. Læs Naturfondens FAQ om dyr, så I er orienteret om, hvordan vi arbejder (se nedenfor).
- B. Henvis altid til Den Danske Naturfond. Vi anbefaler ikke, at I indgår i dialog vedr. dyr på Naturfondens arealer, da vi i Naturfonden sjældent oplever, at det er konstruktivt. Regn med, at folk kommenterer uanset, hvad I svarer.
- C. Forslag til generisk svar på henvendelser vedr. dyr: *"Tak for din kommentar/dit spørgsmål. Hvis du vil have fakta om dyr på Den Danske Naturfonds arealer, så læs med her <https://naturfonden.dk/om-fonden/svaromdyr/>"*
- D. Udarbejd SoMe-regler for god og konstruktiv debat på jeres sociale medier. For os i Naturfonden har det været brugbart med konkrete regler, der kan bruges til at moderere debatten. Til inspiration har vi vedlagt vores SoMe-regler (se nedenfor).
- E. Skulle I få spørgsmål i en helt anden retning, kan I se Naturfondens generelle FAQ: <https://naturfonden.dk/faq/>
- F. Den Danske Naturfonden bliver sommetider forvekslet med Danmarks Naturfredningsforening eller Danmarks Naturfond.
Vi hedder følgende på SoMe, skriv gerne vores fulde navn 'Den Danske Naturfond' første gang vi nævnes i et opslag. Herefter er det ok at skrive Naturfonden:
 - i. LinkedIn @dendanskenaturfond
 - ii. Facebook @dendanskenaturfond
 - iii. Instagram @naturfonden

3. Naturfondens FAQ om dyr på vores arealer

A. *Hvorfor er der heste og dyr på nogle af Naturfondens arealer?*

Vi får ganske enkelt en mere mangfoldig og rigere natur.

Mange dyr og planter i den danske natur er afhængige af afgræsning. Sker det ikke, forsvinder deres levesteder. Disse arter får nye levesteder, hvor vi sætter heste og kvæg ud i naturens tjeneste.

Dyrene æder noget af det græs, de buske og de træer, som ellers vil brede sig overalt og skygge mange blomstrende planter væk. Dermed kommer lyset helt ned til jorden, hvor de vilde urter igen kan blomstre. Det giver nektar til insekter som bier og sommerfugle og dermed også mere mad til fugle og andre dyr. Det giver også flader med bar jord, som er vigtige ynglesteder, f.eks. for mange vilde bier.

Græsning i skove fremmer også blomstrende buske som tjørn og abild, som er meget vigtige for mange af skovens insekter.

De store dyr laver også dejligt mange hestepærer og kokasser. Dem har mange dyr, planter og svampe brug for.

Tidligere var mange flere landbrugsdyr sat ud for at græsse i naturen. I dag er mange dyr i landbruget kommet på stald, og derfor mangler de store, græssende dyr i naturen. Det betyder, at rigtig mange arter er truede, fordi de lysåbne områder med blomster forsvinder, når der ingen græsning er. Dyrene erstatter støjende maskiner, som dels larmer og oser, dels faktisk er alt for hårde ved naturen og skaber dårligere levesteder end heste og kvæg gør.

Naturfonden har både naturområder med heste og kvæg i indhegninger og naturområder uden. Det gælder for eksempel de urørte skove Kollund Skov og Frejlev Skov, samt Hals Mose, som alle er uden hegn.

Særligt gode racer

Hvis der skal afgræsses, er det vigtigt at vælge de rigtige dyr og racer til det konkrete naturområde, så dyrene kan trives, samtidig med, at dyrene hjælper naturen.

Hvis der er tale om græsning året rundt, skal det være med racer, som er egnet til det.

For heste er det f.eks. racen konik, exmoor og islændere, og for kvæg er det særligt galloway, skotsk højlandskvæg og dexter, der alle har mange af deres vilde forfædres egenskaber.

B. *Hvordan sikrer Naturfonden, at dyrene har det godt?*

Heste og kvæg har et mere naturligt liv, når de lever frit i større naturområder. Her kan de have naturlige sociale interaktioner, yngelpleje og få varieret kost mm.

Ingen dyr skal sulte eller vanrøgttes i Naturfondens naturområder med græssende dyr. Vi har et ansvar for at sørge for dyrenes velfærd, når vi sætter dem ud i en indhegning. Der skal føres tilsyn med dyrene, sådan som reglerne i lovgivningen foreskriver, og anbefalingerne fra de dyrlæger, der fører tilsyn, skal følges.

Naturfonden ejer dog ikke selv dyr. Det gør den kommune, nationalpark eller lokale dyreholder, som vi indgår aftaler med om dyr til afgræsning. Aftalerne kræver, at dyreværnslovgivningen overholdes, ligesom alle andre love og regler skal overholdes.

Dyreejer har derfor ansvaret for dyrene i Naturfondens områder. Dyreejer er forpligtet til at se til dyrene, sådan som bl.a. dyrevelfærdslovgivningen kræver. Den kræver, at heste skal tilses dagligt og kvæg jævnligt.

Derudover ser en dyrlæge til dyrene minimum hver fjerde uge i vinterhalvåret. Det sker netop for at være sikker på, dyrene har det godt.

Naturfonden har valgt, at en dyrlæge skal se til dyrene i vores naturområder minimum hver fjerde uge i vinterhalvåret. Dyrlægens anvisninger følges, og dyrlægen beslutter selv ved besøget, om det er nødvendigt med hyppigere besøg. Det sker ud fra dyrenes huld, adfærd og udvikling i vejret. Dermed får dyr i Naturfondens naturområder meget oftere dyrlægetilsyn, end loven om dyrevelfærd kræver. Den siger, at en dyrlæge kan nøjes med at se til dyrene én gang om året.

Der kan opstå knaphed på mad, specielt sidst på vinteren og i det tidlige forår, især hvis det f.eks. har været en lang og hård vinter med sne og frost. Dyreejer kan vælge at give dyrene ekstra hø eller andet foder for at sikre, at dyrene får nok at æde. Dyreejer kan når som helst tilkalde en dyrlæge for at vurdere dyrenes trivsel.

Naturfonden har græssende dyr året rundt i fem naturområder. Alle steder har vi reserveret et areal, hvor dyrene kan få ekstra foder. Vi fodrer altså uden for selve naturområdet, hvor det er muligt. Det gør vi for at passe på de vilde planter og dyr, som har bedst af ikke at få tilført næringsstoffer via tilskudsfoderet.

Antal og sammensætning af dyr kan tilpasses for at sikre en homogen flokstruktur, og at floksammensætning ikke skaber uhensigtsmæssige konflikter med publikum eller på anden måde.

Hvad enten dyr går i en stald, på en mark eller i et naturområde, kan de blive syge eller komme til skade. Sker det i vores naturområder, kan en dyrlæge tilkaldes for at vurdere dyret.

Naturfonden og debatten om dyrevelfærd

Der bliver sagt og skrevet en hel del om dyrevelfærd og behandling af dyr i indhegninger, bl.a. på de sociale medier. Vi forstår godt, at man kan være bekymret.

Der er heldigvis en række love, regler og retningslinjer om dyrevelfærd og tilsyn med dyr som stiller krav om, at ikke bare husdyr men også de dyr, som man sætter ud i naturen, skal have det godt. Disse regler indebærer bl.a., at der skal føres opsyn med dyrene, og at de skal tilses af en dyrlæge.

Det er selvfølgelig meget vigtigt for Naturfonden, at disse regler følges. Derfor er det også et centralt punkt i de aftaler om græsning, som vi indgår med dyreholdere eller andre.

Nogle gange bliver Naturfonden forbundet med regeringens naturnationalparker, Molslaboratoriet i Mols Bjerge under Aarhus Naturhistorisk Museum eller andre private lodsejere.

Naturfonden har ikke noget at gøre med naturnationalparkerne. De hører under Miljøministeriet og miljøministeren.

Loven er vedtaget i Folketinget, og den betyder, at der kommer naturnationalparker på statens arealer. Naturfondens arealer er ikke omfattet af loven ligesom alle andre private arealer. Der kan derfor ikke etableres naturnationalparker hos private lodsejere.

Naturfonden er heller ikke involveret i driften på Molslaboratoriet, som selv styrer drift af natur og dyr. Naturfonden gav i 2016 en engangs-donation til Molslaboratoriet. Den blev brugt til at rydde opvækst, et nyt hegn til at erstatte de mange gamle hegn samt til færreste, klaplåger og indkøb af deres første dyr til den nye hegning.

C. Er Naturfonden nogensinde blevet anmeldt?

Mener man, at regler for dyrevelfærd er overtrådt, er det muligt for alle at politianmelde. Det er dog alene myndighederne, der afgør om love brydes, herunder lov om dyrevelfærd.

Naturfonden kender til én politianmeldelse fra februar 2021.

Det vedrørte hestene i Naturfondens område Bøtøskoven på Falster. Politiet har undersøgt sagen, herunder besigtiget hestene i skoven, bistået af en dyrlæge. Politiet har ikke konstateret problemer, og har derfor i maj 2021 undladt at gå videre med anmeldelsen.

D. Hvad med dyrene i Mols Bjerger?

Der har over en periode, specielt i første del af 2021, været meget debat om dyrevelfærd i forskellige naturområder i Mols Bjerger.

Det er ikke naturområde på mere end 1.000 ha ejes af forskellige lodsejere.

Naturfonden ejer nogle områder, Molslaboratoriet under Statens Naturhistoriske Museum Aarhus ejer et andet område, og Naturstyrelsen ejer andre områder igen. Derudover er der flere andre private jordejere.

På et areal ejet af Naturstyrelsen, hvor de har deres egne dyr gående, har der været en meget omtalt sag om dyrevelfærd. Det har ikke noget med Naturfonden at gøre.

Molslaboratoriet styrer selv drift af natur og dyr. Det er Naturfonden ikke involveret i. Naturfonden gav i 2016 en engangsdonation til Molslaboratoriet. De blev brugt til at rydde opvækst, et nyt hegn til at erstatte de mange gamle hegn samt til færreste, klaplåger og indkøb af de første dyr til deres nye hegning.

En privat dyreholder, som har indgået aftale med Nationalpark Mols Bjerger om samgræsning af et område ejet af henholdsvis Naturfonden, Naturstyrelsen og to private lodsejere, har haft kontrolbesøg af veterinærmyndighederne i februar 2021 og et efterfølgende tilsyn. Her er endnu ikke draget en konklusion.

Udover de nævnte forhold i Mols Bjerger har der, så vidt vi ved, været en række politianmeldelser og kontroltilsyn mv., men ikke på Naturfondens arealer. Der kan dog af gode grunde være sager, som Naturfonden ikke har kendskab til.

Naturfonden anser det i øvrigt ikke som sin opgave at holde øje med, hvad andre gør. Vi koncentrerer os om egne arealer og projekter i fællesskab med vores samarbejdspartnere.

E. Hvorfor hegner Naturfonden dyrene inde?

Naturfonden sætter hegn om nogle af vores naturområder som Hammer Bakker, Mols Bjerger, Læsten Bakker og Mandø.

Vi gør det for at:

- sikre vores naboer mod uønskede besøg af de store dyr som heste og kvæg, som går i indhegningerne
- sikre, at vejene holdes fri for heste og kvæg
- sikre naturens trivsel og udvikling på Naturfondens arealer
- Alle har adgang til vores områder.

Vores hegn forhindrer ikke den vilde natur i at komme ind og ud af vores områder. Derfor er de ikke en barriere for den vilde natur. Hjorte kan sagtens springe over, harer hoppe under osv.

Naturfonden har kun lave hegn på sine arealer. Dvs. almindeligt to- eller tretrådet hegn, som typisk er 110-120 cm høje. Hegninger er med klaplåger og færiste, så det er muligt at komme ind og ud af hegningerne for besøgende.

F. *Hvordan skal man opføre sig i områder med dyr med græssende dyr?*

Dyrene kan være heste eller kvæg eller begge dele. De er sat ud for at hjælpe naturen. De er ikke kæledyr, men fritlevende dyr, som skal leve så naturligt et liv som muligt. Oplev derfor dyrene som en del af naturen i sig selv.

- Hold god afstand af hensyn til dyrene, dig selv og gæster efter dig. Minimum 25 meters afstand er en god tommelfingerregel.
- Undlad at fodre dyrene. Gør man det, kan dyrene blive opsøgende i forhold til mennesker. Der er dermed større risiko for farlige situationer, og mange synes måske heller ikke det er så rart med store dyr tæt på.
- Gå ikke mellem en hoppe med et føl eller en ko med en kalv. Hunner med unger kan opfatte det som en trussel mod ungen og derfor reagere aggressivt for at forsvare ungen.
- Hold altid hund i kort snor.

Med venlig hilsen

Mette Christensen
Erhvervskonsulent